

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

niedostateczny

- ◆ poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- ◆ uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- ◆ poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- ◆ uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- ◆ poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- ◆ uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- ◆ uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- ◆ uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- ◆ uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE

- ◆ skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób
- ◆ reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)
- ◆ rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów
- ◆ rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, przeprosiny
- ◆ wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej
- ◆ rozumie ogólny sens słuchanych utworów

CZYTANIE

- ◆ identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji
- ◆ rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, przeprosiny
- ◆ wskazuje najważniejsze informacje w przeczytanym tekście, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost
- ◆ rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- ◆ rozumie ogólny sens czytanych utworów
- ◆ stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- ◆ sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- ◆ mówi o swoich reakcjach czytelnicznych
- ◆ odróżnia fikcję od rzeczywistości
- ◆ odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych
- ◆ określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia
- ◆ zna cechy baśni i legendy
- ◆ wyodrębnia film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE

- ◆ nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem
- ◆ formułuje proste pytania i udziela prostych pod względem konstrukcyjnym odpowiedzi
- ◆ wypowiada komunikaty zawierające proste informacje
- ◆ wyraża wprost swoje intencje
- ◆ odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie
- ◆ stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- ◆ mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu
- ◆ za pomocą kilku prostych zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę
- ◆ za pomocą kilku prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat
- ◆ stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym
- ◆ wygłasza tekst utworu z pamięci

PISANIE

- ◆ stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu
- ◆ zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó - u, rz - ż, ch - h
- ◆ dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu
- ◆ tworzy proste wypowiedzi na podany temat
- ◆ uzupełnia prosty schemat, tabelę
- ◆ zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, zaproszenia, planu ramowego wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy wypowiedzi, redaguje zaproszenie
- ◆ zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze
- ◆ za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia
- ◆ za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu
- ◆ stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne), składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu), fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy), fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby)
- ◆ stara się o estetykę zapisu wypowiedzi

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE

- ◆ słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada
- ◆ wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi
- ◆ powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii
- ◆ rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów

CZYTANIE

- ◆ identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi
- ◆ określa temat i główną myśl tekstu
- ◆ oddziela informacje ważne od drugorzędnych
- ◆ wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu
- ◆ wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- ◆ rozpoznaje cechy zaproszenia, życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu
- ◆ wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie
- ◆ poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów

DOCIERANIE DO INFORMACJI:

- ◆ wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- ◆ nazywa swoje reakcje czytelnicze
- ◆ dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe
- ◆ odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze
- ◆ określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia
- ◆ wskazuje cechy baśni i legendy w utworze
- ◆ wie, czym jest: wers, zwrotka, rym
- ◆ wskazuje w tekście porównanie, przenośnię
- ◆ wyodrębnia film spośród innych dziedzin sztuki
- ◆ zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba
- ◆ przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość - nienawiść, przyjaźń - wrogość
- ◆ odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym)
- ◆ odczytuje morał baśni

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE

- ◆ świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej
- ◆ dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
- ◆ formułuje pytania otwarte
- ◆ udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych
- ◆ wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą
- ◆ stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- ◆ wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym
- ◆ składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry
- ◆ wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne
- ◆ opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni
- ◆ dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne
- ◆ recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens
- ◆ stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych
- ◆ posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)

PISANIE

- ◆ stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó - u, rz - ż, ch - h i interpunkcji
- ◆ odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą
- ◆ dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczącą i sylabotwórczą *i* w typowych przykładach
- ◆ konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym
- ◆ używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych
- ◆ w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
- ◆ zapisuje pytania otwarte
- ◆ udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych
- ◆ samodzielnie zapisuje dialog
- ◆ dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne
- ◆ tworzy ramowy plan wypowiedzi
- ◆ układa opowiadanie odtwórcze
- ◆ redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu
- ◆ zapisuje prostą instrukcję, np. przepis kulinarny, zasady gry
- ◆ tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni
- ◆ w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny

- ◆ stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście), składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych), fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym), fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linii)
- ◆ stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE

- ◆ koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów
- ◆ odróżnia informacje ważne od mniej ważnych
- ◆ na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania
- ◆ właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu
- ◆ odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

- ◆ wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio
- ◆ wskazuje akapit
- ◆ oddziela informacje ważne od drugorzędnych
- ◆ wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu
- ◆ wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi
- ◆ wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach
- ◆ rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie
- ◆ głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji

DOCIERANIE DO INFORMACJI:

- ◆ wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- ◆ uzasadnia swoje reakcje czytelnicze
- ◆ analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia
- ◆ identyfikuje baśń i legendę
- ◆ rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu
- ◆ rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście
- ◆ objaśnia znaczenia porównań i przerośń w tekście
- ◆ wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia film animowany i aktorski
- ◆ charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość - nienawiść, przyjaźń - wrogość
- ◆ odczytuje przesłanie utworu

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE

- ◆ przedstawia własne zdanie w rozmowie
- ◆ świadomie dobiera intonację zdaniową
- ◆ udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi
- ◆ uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami; łączy za pomocą odpowiednich spójników współzależne związki wyrazowe w zdaniu
- ◆ wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń
- ◆ stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika
- ◆ gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw
- ◆ wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki
- ◆ w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć
- ◆ objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów
- ◆ odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów
- ◆ umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi), składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji), fleksji (używa odmiennej części mowy w poprawnych formach), fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie)
- ◆ wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu
- ◆ stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi

PISANIE

- ◆ stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó - u, rz - ż, ch - h i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów)
- ◆ w kilkudzaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji
- ◆ w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika
- ◆ w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne
- ◆ w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw
- ◆ układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie
- ◆ stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi
- ◆ pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń
- ◆ zapisuje dialog w opowiadaniu
- ◆ w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć
- ◆ dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI**SŁUCHANIE**

- ◆ przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi
- ◆ odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich
- ◆ wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu
- ◆ nazywa intencje nadawcy komunikatu

CZYTANIE

- ◆ wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą
- ◆ wskazuje akapit
- ◆ oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przerośnych
- ◆ odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce
- ◆ wskazuje i odczytuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi

- ◆ wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach
- ◆ ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie
- ◆ głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- ◆ wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- ◆ konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami
- ◆ objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim
- ◆ wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu
- ◆ objaśnia funkcję porównań i przenośni w tekście
- ◆ wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy
- ◆ charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE

- ◆ uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych
- ◆ rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego
- ◆ udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym
- ◆ w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką
- ◆ poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym
- ◆ w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła
- ◆ interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania
- ◆ zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu
- ◆ wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi
- ◆ dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka

PISANIE

- ◆ komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji
- ◆ uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury
- ◆ udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym
- ◆ w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką
- ◆ komponuje i przekształca plan wypowiedzi
- ◆ pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń
- ◆ w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła
- ◆ sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej), składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych), fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym), fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)
- ◆ dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI**SŁUCHANIE**

- ◆ odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

- ◆ czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
- ◆ wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi
- ◆ odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- ◆ wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- ◆ porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich
- ◆ wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury
- ◆ dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam
- ◆ odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI**MÓWIENIE**

- ◆ przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania
- ◆ podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur
- ◆ interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

- ◆ tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych
- ◆ wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi
- ◆ świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki